

РЕШЕНИЕ

№ 1179

гр. Варна, 20.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, IV СЪСТАВ, в публично заседание на втори октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Мая Недкова

Членове: Златина Ив. Кавърджикова
мл.с. Станислав М. Ангелов

при участието на секретаря Петя П. Петрова
като разгледа докладваното от Мая Недкова Въззивно гражданско дело № 20233100501105 по описа за 2023 година

Производството е образувано по въззивна жалба вх. № 17993/09.03.2023г. на И. Х. Д. против Решение № 508 от 17.02.2023г., постановено по гр.д. № *****/****г. на РС-гр.Варна, с което И. Х. Д., ЕГН: ***** с адрес: гр.Варна, кв. „А.“, ул. „К.“ № 18 и Х. Н. Т., ЕГН: ***** с адрес: гр. Варна, ул. „В.“ № 34, **СА ОСЪДЕНИ да заплатят солидарно на „Б.Б.“ ЕООД, ЕИК: *******, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Б.“ № 55, сумите, както следва: **26626.28 лв. (двадесет и шест хиляди шестстотин двадесет и шест лева и двадесет и осем стотинки)** - главница, представляваща липсата от оборота на магазин от търговската верига В., находящ се в гр. Варна, ул. „Н.Б.“ № 6, за периода 01.04.2020 г. - 03.04.2020 г., на основание чл. 207, ал. 1, т. 2 КТ, **ведно** със законната лихва върху тази главница, считано от датата на подаване на исковата молба в съда - 30.07.2021 г. до окончателното заплащане на задължението и **3579.75 лв. (три хиляди петстотин седемдесет и девет лева и седемдесет и пет стотинки)**, представляваща обезщетение за забава върху главницата от 26626.28 лева, изчислена за периода от 03.04.2020 г. до датата на подаване на исковата молба в съда - 29.07.2021 г., на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

В жалбата са изложени аргументи за недопустимост и неправилност на решението поради преждевременно предявяване на иска, нарушение на материалния закон и допуснати нарушения на процесуалните правила.

Претендира се обезсилване/отмяна на обжалваното решение и постановяване на друго, с което предявените иски да бъдат отхвърлени. Претендира се присъждане на сторените по делото разноски.

С молба вх. № 15906/26.06.2023г. Х. Н. Т. , след предоставена ѝ възможност и на основание чл. 265 ал.1 от ГПК се е присъединила към депозираната от И. Д. жалба , като е изразила становище за незаконосъобразност на обжалваното Решение № 508 от 17.02.2023г., постановено по гр.д. № *****/****г. на РС-гр.Варна. Претендира отмяната му.

В срока по чл.263, ал.2 от ГПК е постъпил отговор от „Б.Б.“ ЕООД, ЕИК: *****, чрез процесуален представител, в който е изразено становище за неоснователност на оплакванията срещу постановеното решение, което намира за правилно и законосъобразно.Претендира отхвърляне на жалбата и присъждане на разноски.

В съдебно заседание въззивника И. Д., редовно призована , чрез процесуалния си представител поддържа жалбата , претендира отмяна на решението и присъждане на разноски.Прави възражение по чл.78 ал.5 от ГПК.

В съдебно заседание въззивника Х. Т., редовно призована, не се явява и не се представлява.

В съдебно заседание въззиваемия, призован, чрез процесуалния си представител, поддържа депозирания отговор на въззивната жалба, претендира потвърждаване на обжалваното решение като правилно и законосъобразно и присъждане на сторените по делото разноски.

За да се произнесе по спора, съставът на ВОС съобрази следното:

Производството пред ВРС е образувано по искова молба на „Б.Б.“ ЕООД, ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Б.“ № 55 срещу И. Х. Д. и Х. Н. Т., с искане за осъждане на ответниците да заплатят солидарно на ищеца сумите, както следва: **26626.28 лв.** - главница, представляваща липсата от оборота на магазин от търговската верига В., находящ се в гр. Варна, ул. „Н.Б.“№ 6, за периода 01.04.2020 г. - 03.04.2020 г., **ведно** със законната лихва върху тази главница, считано от датата на подаване на исковата молба в съда - 30.07.2021 г. до окончателното заплащане на задължението и **3579.75 лв.**, представляваща обезщетение за забава върху главницата от 26626.28 лева, изчислена за периода от 03.04.2020 г. до датата на подаване на исковата молба в съда - 29.07.2021 г. Претендират направените съдебно - деловодни разноски.

В исковата молба ищецът твърди, че страните са били в трудови правоотношения, по силата на които ответниците са заемали длъжностите „отговорник каси“ и „ръководител на отдел“. Съобразно длъжностната характеристика, същите е следвало да стопанисват и отчитат касовите наличности, по утвърдени от работодателя правила, с които служителите са запознати. Поето е и задължение за предаване на касовите наличности, три пъти седмично, на служители на инкасо дружество. През м. април 2020 г., след извършена проверка, са установени липси от дневен оборот (на 01.04.2020 г. и 02.04.2020 г.), от главна каса, както и от всички шест сейфа. Твърди се още, че само ответниците и лицето Д.П. имат достъп до паричните средства, знаят и кодовете за сейфовете. Излага се, че констатираните липси са резултат от виновното изпълнение на вменените на ответниците трудови задължения.

В срока по чл.131 от ГПК, ответникът - И. Х. Д. е депозирала писмен отговор на исковата молба, в който исковите са оспорени като недопустими поради невъзможност за установяване на престъпно деяние по гражданскоправен ред, евентуално - неоснователни. Въввела е правоизключващо възражение за „непреодолима сила“, която се явява престъплението, което освобождава служителя от отговорност. Оспорва също, че от страна на работодателя да са създадени адекватни условия за съхранение на касовите наличности. Възражава търсените суми да са й предавани изобщо, а установените липси да са в резултат от поведението ѝ на работното място. Претендира отхвърляне на исковите и присъждане на разноски.

Ответникът - Х. Н. Т., в срока по чл. 131 ГПК, не е депозирала отговор на исковата

молба.

В съдебно заседание ищеца и ответника И. Д., чрез процесуалните си представители поддържат становищата си. Ответника Х.Т. , редовно призована не се явява и не се представлява.

Настоящият състав на Варненски окръжен съд, като съобрази предметните предели на въззивното производство, очертани в жалбата, приема за установено от **фактическа и правна страна**, следното:

Жалбата, инициирала настоящото въззивно произнасяне, е подадена в срок, от надлежно легитимирана страна, при наличието на правен интерес от обжалване, поради което е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. Обжалваното решение е валидно постановено в пределите на правораздавателната власт на съда.

Същото е допустимо, като постановено при наличие на положителните и липса на отрицателните процесуални предпоставки. Искът на ищеца не е заведен преждевременно. Воденото досъдебно производство в Четвърто РУ на МВР – Варна за престъпление по чл.194 от НК е ирелевантно за допустимостта на настоящото производство.

По отношение неправилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпореждането на чл. 269, ал. 1, изр. второ ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания.

Съдът, след съвкупния анализ на събраните по делото пред първа инстанция доказателства, по вътрешно убеждение и въз основа на закона, достигна до следните изводи от фактическа и правна страна:

При предявен иск за ангажиране на пълна имуществена отговорност по чл.207 ал.1 т.2 от КТ, каквато е настоящата хипотеза , в тежест на работодателя - ищец е да установи следните правопораждащи факти: 1/ съществуване на трудовоправно отношение с ответника към момента на установяване на липсата; 2/ възложена на последния отчетническа функция; и 3/ наличието на липса, която трябва да е с неустановен произход. В тежест на работника - материално отговорно лице, е да опровергае презумпцията, че липсата е причинена от него или по негова вина /в този смисъл Решение № 280/02.06.2009 г. по гр. д. № 758/2009 г. на ВКС, III ГО; Решение № 56/10.03.2010 г. по гр. д. № 450/2009 г. на ВКС, III ГО; Решение № 123 от 30.05.2011г. на ВКС по гр. д. № 890/2010 г. на ВКС, III ГО, постановени по реда на чл.290 от ГПК/. При установеност на фактическия състав , работника или служителя, на когото е възложено като трудово задължение да събира, съхранява, разходва или отчита парични или материални ценности, отговаря спрямо работодателя за липса в пълен размер заедно със законните лихви от деня на причиняването на щетата, а ако това не може да се установи от деня на откриване на липсата.

В конкретиката на настоящия правния спор , ищеца е установил с ангажираните от него доказателства три от елементите на фактическия състав.

По делото не се спори, а и е установено от представените писмени доказателства, че страните са били в трудовоправни отношения, като и двамата ответници са изпълнявали трудовата си функция във филиал 532.

Видно от трудов договор № 28720 от 29.09.2017 г., сключен между „Б.Б.“ ЕООД, като работодател и И. Х. Д. като служител, последната е заемала длъжността „аранжор-касиер“ в ищцовото дружество, съгласно допълнително споразумение № 8268 от 28.09.2018 г. към горепосочения трудов договор, ответника е заемала длъжността „отговорник каси“. ТПО е прекратено със Заповед № 796/ 22.04.2020 г., на управителите на „Б.Б.“ ЕООД по взаимно съгласие на страните, считано от 22.04.2020 г.

Ответника не оспорва, че е запозната с длъжностна характеристика от 28.09.2018г. за длъжността „отговорник каси“, съгласно която служителката има следните трудови задължения: обслужване клиенти на каса; спазване правилата за отчитане на касите; стопанисване на касовата наличност и да предава постъпленията. В длъжностна характеристика от 16.03.2019г. за длъжността „отговорник каси“, подписана от И. Д. на 16.03.2019 г., е посочено, че служителката: носи отговорност за стопанисване на касовата наличност и за предаване на постъпленията (т. 4); спазва инструкциите за работа с поверения сейф; отчита сумите от сейфа (вкл. плащанията с карта или ваучери) незабавно след приключване на работата на касата; отчита сумите от сейфовете на всички касиери; носи отговорност за правилното отчитане и наличност на пари в края на работния ден, както и да попълва надлежно всички отчети.

Ответника Х. Т. е била в ТПО с ищеца по силата на трудов договор от 30.04.2015г., съгласно който последната е заемала длъжността „аранжор-касиер“, съгласно допълнително споразумение № 8268 от 28.09.2018 г. към горепосочения трудов договор - длъжността „отговорник каси“. Съгласно допълнително споразумение № 813 от 28.02.2020 г., съгласно което Х. Т. е изпълнявала длъжността „ръководител на отдел“.

ТПО на Х. Т. е прекратено със Заповед № 1356 от 21.04.2020 г. на управителите на „Б.Б.“ ЕООД с което на основание чл. 195 от КТ вр. чл. 192 ал.1 вр. чл. 188 т.3 вр.чл. 187 ал.1 т. 1от КТ и е наложено дисциплинарно наказание „уволнение“.

Приобщени към доказателствения материал по делото са длъжностна характеристика за длъжността „главен касиер“, подписана от Х. Т.. Видно от съдържанието на служителката е вменено задължение да отговаря за спазване на правилата при отчитане на касите - да стопанисва касовата наличност и да предава постъпленията; длъжностна характеристики относно длъжността „отговорник каси“, подписана от Х. Т., която също предвижда служителката да отговаря за спазване на правилата при отчитане на касите - да стопанисва касовата наличност и да предава постъпленията; длъжностна характеристики за длъжността „ръководител на отдел“, подписана от Х. Т., която вменява на служителката задълженията да спазва инструкциите за работа с поверения й сейф и да отчита сумите от сейфа (вкл. плащанията с карта или ваучери) незабавно след приключване на работата на касата.

От събраните по делото доказателства, съда приема за установено, че заеманите от ответниците длъжности са на материално отговорно лице - отчетник на парични средства. Доколкото липсва легално определение на длъжността /понятието отчетник, преценката е за всеки конкретен случай, като това е работник или служител, на когото е поверено събирането, съхраняването, разходването или отчитането на парични или материални ценности. Това качество на ответниците И. Д. и Х. Т. се установява по безспорен начин от длъжностните им характеристики, в които са им възложени задължения, свързани със съхранение и отчитането на парични средства, заплащани в брой от клиентите на магазин Б., както и периодичното им предаване на дружеството осъществяващо инкасо дейност т.е.

изрично са им вменени функции на материално отговорно лице относно постъпващите от продажба на стоки в магазина средства.

Че на ответниците са възложени отчетнически функции се установява и от Инstrukция за инкасова дейност на „Б.Б.“ ЕООД, касаеща установените от работодателя вътрешни изисквания към дейностите по съхранение, отчитане и предаване на пари по делото (л. 56 - 58 от гр. д. № 631/ 2022 г.). С декларации- л. 21 и л.46, подписани от И. Д. и Х. Т., същите са декларирали, че са запознати със съдържанието на Инstrukцията.

Видно от Тристранно споразумение от 15.01.2016 г., сключено между „Б.Б.“ ЕООД, Р. Б. ЕАД и „Г4С С.С.“ ЕООД, с ЕИК ***** механизма на събиране на оборота от касите в обектите на дружеството ищец е: „Г4С С.С.“ ЕООД поема задължение да извършва транспортирането на ценни пратки с банкноти от магазините на Б. на територията на страната, изброени в Анекс № 5 до офисите на Р. Б. ЕАД. Събирането на ценните пратки от „Г4С С.С.“ ЕООД се извършва по график съгласно Анекс № 3, а за всяко предаване на такива да се съставя протокол, подписан от представител на Б.. Банкнотите от пратките следва да бъдат подредени в пликосе, запечатани и маркирани, като съдържанието им не следва да надхвърля 60 000 лева, а в пликосете следва да бъде налично и попълнено платежно нареждане за внасянето на сумата по банкова сметка в Р. Б. ЕАД, с посочване на номера на съответния магазин и деня на дневния оборот. „Р. Б.“ ЕАД поема задължение да извършва услуги по обработка, преброяване и контрол на банкнотите, получени при събирането на парични средства и да заверява с получените такива сметката на Б. с IBAN ***** в деня на пристигането им в съответния офис на банката - до 17:00 часа в работни дни. Предвиден е период на действие на споразумението от 15.01.2016 г. до 31.12.2017 г., като срокът на действие да може да бъде продължаван мълчаливо неопределен брой пъти за допълнителни едногодишни периоди, в случай, че никоя от страните не изпрати до останалите страни предварително 6- месечно предизвестие за прекратяването на споразумението.

Съгласно разпределената доказателствена тежест, ищец е установил пълно и главно и липса с неустановен произход, чието наличие е в причинна връзка с изпълняваната от ответниците материално отговорна дейност- последният елемент от приложимия фактически състав за ангажиране пълната имуществена отговорност на ответниците.

Видно от Констативен протокол от 12.04.2020 г., съставен от комисия, сформирана от работодателя за проверка на сейф от № 1 до № 6 на отделните касиери във филиал 532 и на главната каса във филиала, извършена на 03.04.2020 г. В резултат от проверката, комисията констатира следното: от дневния оборот от 01.04.2020 г. липсват 13 367.33 лева; от дневния оборот от 02.04.2020 г. липсват 15 968,85 лева; от Главна каса липсват 1 200 лева; от дневния оборот от 03.04.2020 г. липсват общо 9 403,24 лева от шестте сейфа на отделните касиери. Протоколът носи подписа на ответницата Д..

В тази връзка съда цени като обективно и компетентно и заключението на вещото лице по ССЕ, което не е оспорено от страните и е съответно на събраните по делото писмени. От същото се установява, че след съпоставка на данните от инкасо протоколите за предаване на пари с графика на посещение на филиала и с датата на заверка на банковата сметка на работодателя, на 19.11.2019 г., 21.11.2019 г., 26.11.2019 г., 30.11.2019 г., 09.03.2020 г., 10.03.2020 г., 11.03.2020 г., 12.03.2020 г., 14.03.2020 г. и 21.03.2020 г., е налице забавяне от страна на служителите на „Б.Б.“ ООД за предаване на реализираните парични обороти. Сумата, която е следвало да бъде налична в шестте сейфа и главната каса е възлизала на 47 826.43 лева, но реално наличната сума в шестте сейфа и главната каса е общо 7 903.25 лева, т.е. налице е липса от 39 923.18 лева; налице е забава в предаването на кешовите обороти към инкасо и съответно внасянето им по график в разплащателната сметка на ищцовото дружество; на 03.04.2020 г., в края на работния ден, при извършена

проверка, е установена липса от средствата на оборота на търговски обект - филиал 532 от верига Б., чийто размер възлиза на 39923.18 лв.

Както вече беше посочено в настоящото изложение , в разглежданата хипотеза на отговорност на работник или служител по чл.207 ал.1 т.2 от КТ съществува презумпция за причиняване на липсата/недостига от отчетника, комуто ценностите, в случая парични средства са поверени, като при констатация на липси тежестта на доказване в производството, че не е причинил щетата се носи от отчетника.

Възраженията на въззиемия Д./ответника Х. Т. не е депозирала отговор на исковата молба и не е ангажирала доказателства/ в тази насока съда счита за неоснователни.

От събраните по делото гласни доказателства чрез разпит на допуснатия в полза на ответника свидетел - Д.П., които съда кредитира доколкото се базират на непосредствени впечатления и не противоречат на останалия събран по делото доказателствен материал, не може да се обоснове положителен извод, че установените липси са в резултат на лоша организация или липса на такава от страна на работодателя при отчитане и съхраняване на оборота от дневните продажби, съответно инкасо събирането му. От една страна свидетелката , към 2020 г. също е работила в „Б." като „отговорник каси" . Същата излага , че касиерите са отчитани в края на работния ден. През пролетта на 2020 г. свидетелката е уведомена за установена липса от магазина. Свидетелката излага още, че при засичане на сейфа, е констатирала липси от оборота, за което е уведомила управителя на магазина. От друга страна показанията ѝ относно организацията при приключване на смяна, че всяка касиерка се отчита на отговорник, като не е подписван протокол, както и че ключа на сейфа , където се държал оборота стоял в офиса , до който имали достъп и други лица, са в противоречие с неоспорените от страна на ответниците писмени доказателства , а именно цитираната вече Инструкция за касовата дейност на Б. , в която е предвидено , че „главните касиери” са длъжни да съхраняват ключа от сейфа на филиала, както и да съхраняват ключа от касовото помещение. В документа е предвидено и , че касиерите оформят дневните косови отчети и отговорник каси ги сверява с наличността на предаваните парични средства.

В заключение, твърденията на ответниците, че в случая са налице обстоятелства, за които е отговорен работодателят, които дават основание за отпадане, респ. намаляване отговорността на работника, са неподкрепени от убедителни доказателства и са недоказани в настоящото производство,

В обобщение настоящия съдебен състав счита, че със събраните по делото писмени и гласни доказателства, ищеца е доказал, че е ответниците не са изпълнили вменените им задължения да пазят поверените им парични средства и са допуснали липса на пари по отношение на която носят пълна материална отговорност, ответниците дължат възстановяване на тяхната стойност, възлизаща по заключението на ССЧЕ на исковите суми.

Основателността на главния иск обуславя основателност и акцесорния такъв за заплащане на мораторна и законна лихва върху главницата от 26626.28лева, считано от подаване на исковата молба в съда до окончателното заплащане на задължението.

С изложените мотиви обжалваното решение, като правилно и законосъобразно следва да бъде потвърдено, а депозираната въззивна жалба отхвърлена.

Съвпадането на изводите на двете инстанции не предполага коригиране на обжалваното решение в частта за присъдените разноски.

При този изход на спора, направеното искане и представени доказателства на въззиваемия следва да бъдат присъдени разноски за настоящото производство в размер на 4200.00 лева с ДДС/3500.00лв.без ДДС/ представляващи заплатено възнаграждение за един адвокат, на основание чл. 78 ал.1 от ГПК.Възражението на И. Д. по чл.78 ал.5 от ГПК съда счита за неоснователно с оглед цената на исковете,Наредба № 1 от 09.07. 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения , както и с оглед обема на осъщественото по делото процесуално представителство.

Мотивиран от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло Решение № 508 от 17.02.2023г., постановено по гр.д. № ****/****г. на РС-гр.Варна

ОСЪЖДА И. Х. Д., ЕГН: *****, с адрес: гр. Варна, кв. „А.“, ул. „К.“ № 18 и Х. Н. Т., ЕГН: *****, с адрес: гр. Варна, ул. „В.“ № 34, **ДА ЗАПЛАТЯТ** солидарно на „Б.Б.“ ЕООД, ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Б.“ № 55, сумата от **4200.00 /четири хиляди и двеста /лева**, представляваща извършени във въззивното производство разноски, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред ВКС на РБ в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____